

La força de les idees

Antoni Rovira i Virgili és un dels autors inclosos en aquest llibre. / ARXIU

LES IDEES LITERÀRIES AL PERÍODE D'ENTREGUERRES. ANTOLOGIA DE TEXTOS
Jordi Malé (edició)

Editorial: Pagès Editors (Lleida, 2012)
Pàgines: 870
Preu: 28 euros

Noms

L'antologia recull textos de Sagarra, Soldevila, Rovira i Virgili, Crexells, Estelrich, Esclasans, Pla, Brunet i Tasis, entre d'altres.

El 1918 Josep Carner, al pròleg de *L'abrandament*, de Carles Soldevila, encetava la reflexió sobre el problema de la prosa i la novel·la catalanes arran del "silenci d'uns quants anys en la novel·la catalana". Aquest silenci era conseqüència del bandejament fet pel noucentisme, que havia apostat bidireccionalment per la poesia i l'assaig. Però Carner ho diu molt clar: "El noucentisme necessita, darrere els seus poetes, els seus novel·listes", perquè la novel·la és omnipresent a tot arreu i és fonamental per a la normalització d'una cultura que volia esdevenir moderna i consolidar un mercat editorial i un públic lector.

S'adobava així el terreny per al debat sobre la novel·la catalana que tindria lloc a la premsa barcelonina a partir del 1924 i que culminaria el 5 de juny del 1925 amb la conferència *Una generació sense novel·la*, de Carles Riba, a l'Ateneu Barcelonès. Riba defensava la necessitat de tenir novel·la en català, malgrat la manca de models propis a seguir i una por vers el gènere que s'explicava també per un model de llengua no consolidat. Però, tot i així, calia generar una "potència de continuïtat que li doni [a la novel·la] categoria de fet normal dins una literatura".

En aquest debat sobre el gènere hi van participar sobretot Sagarra, Soldevila, Rovira i Virgili, Crexells, Estelrich i Esclasans. El debat rebrotaria el 1933 amb nous participants, aquest cop Pla, Brunet i Tasis, i de fons la necessitat de crear un mercat literari (editorials, premis i publi-

cacions), una crítica i un públic lector.

Les idees literàries al període d'entreguerres enceta, de manera molt prometedora, la nova col·lecció *Meridians*, impulsada per la Cà-

tedra Màrius Torres de la Universitat de Lleida. L'antologia es nodreix d'articles i pròlegs publicats majoritàriament entre els anys 1918 i 1939, i té com a objectiu el debat d'idees sobre la literatura en els principals gèneres. Els textos al voltant de la novel·la catalana comparteixen protagonisme amb la reflexió sobre la poesia, el teatre i la crítica.

En el bloc poètic els textos entrellacen les diverses concepcions poètiques i de llenguatge, agermanant la poesia pura amb les noves idees avantguardistes o la poesia femenina. En la part dedicada al teatre s'aborden els problemes conjunturals i estructurals després de la Renaixença i el modernisme, que afecten locals, companyies, autors i públic. I en l'apartat dedicat a la crítica es reflexiona sobre el paper d'aquesta.

La compilació esdevindrà de consulta obligada per a estudiants i estudiosos que vulguin anar més enllà de la història de la literatura i comprendre millor les posicions al voltant de la creació literària i les idees estètiques d'entreguerres. Unes idees que connecten inevitablement amb la institucionalització de la cultura catalana i el catalanisme. *Les idees literàries al període d'entreguerres* és un aparador d'idees que van ser continuadores de la construcció cultural noucentista, en un període marcat pels grans esdeveniments del segle XX però també per les noves formes de producció cultural lligades a la cultura de masses i a la modernitat. *

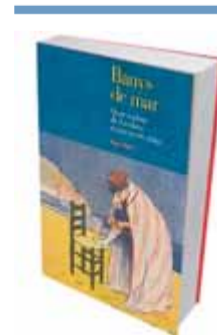
tista, en un període marcat pels grans esdeveniments del segle XX però també per les noves formes de producció cultural lligades a la cultura de masses i a la modernitat. *

Els banys de mar de Paco Villar

Paco Villar (Barcelona, 1961) és actualment un dels més interessants estudiosos de la història de Barcelona, autor de dues magnífiques i monumentals obres: *Historia y leyenda del Barrio Chino* i *La ciutat dels cafès*, totes dues a La Campana. Acaba de sortir una nova joia de la marca Villar, *Bany de mar*. Quan la platja de Barcelona encara no era platja.

Paco Villar, a la introducció, recorda el fet traumàtic que va representar per a molts barcelonins l'enderrocament dels populars banys (Orientals, Astilleros, Sant Sebastià, Sant Miquel) i dels emblemàtics berenadors o *chiringuitos* de la platja de la Barceloneta, abans dels Jocs Olímpics, per tal d'urbanitzar el litoral i obrir la ciutat al mar.

Villar inicia el seu estudi amb els banys terapèutics d'aigua de mar a l'antiguitat. Després fa un recorregut històric de la relació dels banys a la ciutat de Barcelona, des de l'època dels romans fins a la Segona República. El viatge històric s'endinsa en l'edat mitjana per explicar les nul·les condicions higièniques de l'època. L'aigua del mar era rebutjada i fins i tot l'Església catòlica declarava les cases de bany llocs no sants, per a l'ús de jueus i àrabs. L'autor també ha investigat els banys àrabs de Barcelona i els primers banys de

BANY DE MAR
Paco Villar

Editorial: Ajuntament de Barcelona (2012)
Pàgines: 214
Preu: 25 euros

mar a les platges barcelonines cap al darrer terç del segle XVIII. El bany i la pràctica de la natació es va anar convertint en un fet popular allunyat de les classes dominants.

Un gran llibre a l'altura dels anteriors treballs, en què l'autor presenta d'una manera cronològica la història dels banys de mar acompanyada d'una rica gamma d'il·lustracions (dibuixos, revistes, fotografies, documents...) i d'anècdotes de tota mena que ajuden a comprendre amb tot detall el fet social d'anar a la platja. *